

Cơ hội tăng trưởng tín dụng nông nghiệp, nông thôn

TRỌNG TRIẾT

Trong hai năm trở lại đây, tín dụng nông nghiệp, nông thôn trở thành lĩnh vực "nóng" trong hoạch định chính sách của Ngân hàng Nhà nước (NHNN). Hàng loạt các chương trình, gói ưu đãi, cơ chế khuyến khích... được đưa ra. Tốc độ tăng trưởng cũng bắt đầu được cải thiện mạnh. Trong khi cả hệ thống "nhức nhối" với nợ xấu, thì ở khu vực này vẫn khá dễ chịu.

Dồn vốn cho tam nông

Theo Vụ Tín dụng các ngành kinh tế (NHNN), đến cuối tháng 4/2014, dư nợ cho vay lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn (không bao gồm của Ngân hàng Chính sách xã hội) ước đạt 685.426 tỷ đồng, tăng 2% so với cuối năm 2013, cao hơn nhiều so với mức tăng trưởng chung 0,62%, nợ xấu chỉ chiếm 2,83%.

Theo Nghị quyết số 14/NQ-CP của Chính phủ, ngày 28/5/2014, NHNN ban hành Quyết định số 1050/QĐ-NHNN về chương trình cho vay thí điểm phục vụ phát triển nông nghiệp đối với các doanh nghiệp, hộ cá thể hoạt động trong lĩnh vực này. Theo đó, đối tượng vay vốn gồm có 3 nhóm: Những doanh nghiệp ký kết hợp đồng liên kết trong sản xuất gắn với chế biến và tiêu thụ các sản phẩm nông nghiệp; doanh nghiệp được Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cấp giấy chứng nhận là doanh nghiệp nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao; hộ nông dân, hợp tác xã đại diện cho nông dân thực hiện ký kết hợp đồng liên kết theo chuỗi sản xuất, tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp với doanh nghiệp được NHNN, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn phê duyệt gắn với các dự án liên kết cụ thể.

Theo đó, lãi suất cho vay ngắn hạn (dưới 1 năm) là 7%/năm, trung hạn 10%/năm, dài hạn 10,5%/năm. Thời hạn cho vay do ngân hàng thương mại và khách hàng tự thỏa thuận, phù hợp với mục đích sử dụng vốn vay và quy định chung. Đối với tài sản bảo đảm, do ngân hàng thương mại quyết định có hay không cần tài sản

bảo đảm nhưng phải tuân thủ quy định luật pháp; đồng thời, có thể không cần tài sản bảo đảm nhưng ngân hàng thương mại phải kiểm soát được dòng tiền dựa trên chuỗi liên kết giữa các bộ phận trong chuỗi... Mức cho vay do hai bên tự thỏa thuận nhưng không quá 70% giá trị phương án, dự án vay vốn và thời gian khoản vay thí điểm kéo dài 2 năm.

Ngày 28/5/2014, đã có 4 doanh nghiệp tại An Giang được ký kết tham gia chương trình với hai ngân hàng là Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Agribank) và Ngân hàng Thương mại cổ phần Ngoại thương Việt Nam (Vietcombank). Tiếp đó, ngày 26/6, NHNN ban hành Quyết định số 1233/QĐ-NHNN cho phép thêm 6 doanh nghiệp tại 5 tỉnh, thành phố được tham gia, bao gồm: Công ty Trường Hoàng

(Lâm Đồng) sản xuất nước chanh dây cô đặc và trồng hoa; Công ty Cường Tân (Nam Định) chủ dự án liên kết chuỗi giá trị giống lúa và cây vụ Đông; Công ty Trung An (Cần Thơ) chủ đầu tư cánh đồng mẫu lớn; Công ty Hùng Cá (Đồng Tháp) chuyên sản xuất và xuất khẩu cá tra; Tổng công ty cổ phần Vật tư nông nghiệp Nghệ An trồng gừng và Công ty sữa TH chăn nuôi bò và chế biến sữa giai đoạn II và dự án trồng, chế biến dược liệu áp dụng công nghệ cao.

Ông Nguyễn Tiến Đông, Vụ trưởng Vụ Tín dụng các ngành kinh tế (NHNN) cho biết: "Các ngân hàng hiện đang áp dụng cho vay ngắn hạn thông thường là 8%/năm, trung hạn 10%/năm và dài hạn là 12%/năm. So với lãi suất cho vay chương trình thí điểm trên thì bên vay được lợi

(Xem tiếp trang 18)

Cơ hội tăng trưởng... (Tiếp theo trang 15)

hơn khoảng 1%/năm. Còn nguồn vốn do các ngân hàng thương mại tự bố trí, nếu thiếu thì NHNN hỗ trợ qua tái cấp vốn".

Trả lời câu hỏi vì sao NHNN không bảo lãnh các khoản vay hoặc gia tăng mức độ hỗ trợ lãi suất, ông Đông cho rằng, không thể hỗ trợ tràn lan vì hàng năm, số lượng sản phẩm nông nghiệp xuất khẩu rất lớn, nếu hỗ trợ nhiều sẽ bị nước nhập khẩu áp chính sách chống bán phá giá, lúc đó, mức độ thiệt hại với nông dân và doanh nghiệp sẽ rất khó lường. Đồng thời, danh sách các ngân hàng thương mại tham gia đợt chương trình thí điểm trên gồm: Agribank, Vietcombank, Ngân hàng Đầu tư và Phát triển Việt Nam (BIDV), Ngân hàng Thương mại cổ phần Công thương Việt Nam (Vietinbank), Ngân hàng Thương mại cổ phần Phát triển nhà đồng bằng sông Cửu Long (MHB) và Ngân hàng Thương mại cổ phần Bắc Á (BacABank). Trong đó, ngoại trừ BacABank là ngân hàng cổ phần tư nhân thì 4 ngân hàng còn lại đều do Nhà nước chi phối vốn. Vấn đề đặt ra là làm thế nào để khối cổ phần nhập cuộc?

Cũng theo ông Đông, dự kiến chương trình triển khai thí điểm trong hai năm đối với 20 - 25 doanh nghiệp. Trước mắt, đã ký kết với 10 doanh nghiệp, thời gian tới, NHNN và Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cùng ủy ban nhân dân một số tỉnh khác tiếp tục đưa thêm khoảng 14 doanh nghiệp ký vào đợt ba. Như vậy, những đối tượng tương tự như trong chương trình chưa được vào trong 3 đợt đầu, sẽ phải chờ ít nhất thêm 2 năm nữa, sau khi nhân rộng mô hình mới được thụ hưởng chính sách nói trên.

Sẵn sàng vốn hỗ trợ mua thiết bị nông nghiệp

Chính sách hỗ trợ nông dân giảm tổn thất trong nông nghiệp đã đủ điều kiện hiện thực hóa. Sau hơn nửa năm Quyết định số

68/2013/QĐ-TTg về chính sách hỗ trợ nhằm giảm tổn thất trong nông nghiệp của Thủ tướng Chính phủ có hiệu lực, đến nay, những văn bản hướng dẫn thực hiện Quyết định này đã gần như được các bộ, ngành hoàn thiện. Việc Bộ Tài chính đưa ra dự thảo Thông tư hướng dẫn hỗ trợ lãi suất vay vốn và cấp bù chênh lệch lãi suất cho các tổ chức tín dụng có thể xem là thủ tục cuối cùng để chính sách hỗ trợ sản xuất nông nghiệp của Chính phủ đi vào thực tế.

Trước đó, ngày 20/3, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã ban hành Thông tư số 08/2014/TT-BNNPTNT hướng dẫn thực hiện một số điều của Quyết định số 68/2013/QĐ-TTg. Đi kèm với Thông tư này, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đã đưa ra "Danh mục chủng loại máy, thiết bị sản xuất trong nước và nhập khẩu được hưởng chính sách hỗ trợ", tháo gỡ tuyệt đối rào cản quy định tỷ lệ nội địa hóa 60% đối với các loại máy móc, thiết bị nông nghiệp được vay vốn ưu đãi, đồng thời mở rộng đối tượng các loại máy móc, thiết bị nông nghiệp được vay vốn rẻ trên cơ sở kiến nghị thực tế từ các địa phương thông qua quá trình triển khai các Quyết định số 63, Quyết định số 65 những năm trước đây.

Trong khi đó, ngày 18/4, NHNN đã ban hành Thông tư số 13/2014/TT-NHNN hướng dẫn chi tiết về việc cho vay nhằm giảm tổn thất sau thu hoạch. Theo đó, các tổ chức tín dụng tham gia cho vay theo Quyết định số 68 bắt buộc phải cho vay với mức lãi suất thấp nhất áp dụng cho các khoản vay vốn phục vụ lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn cùng kỳ hạn và cùng thời kỳ. Theo đó, trong thời gian tới đây, mức lãi suất cho vay theo Quyết định số 68 có thể chỉ ở mức 7 - 8%/năm, thậm chí có thể 6%/năm (đối với vốn ngắn hạn), vì trên thực tế, từ ngày 19/3/2014, NHNN đã ban hành

Văn bản số 1691/NHNN-TD đề nghị 5 ngân hàng thương mại nhà nước thực hiện cho vay mới phục vụ chăn nuôi, chế biến thịt lợn, gia cầm, cá tra và tôm với lãi suất tối đa 8%.

Việc Bộ Tài chính đưa ra dự thảo Thông tư hướng dẫn hỗ trợ lãi suất vay vốn và cấp bù chênh lệch lãi suất cho các tổ chức tín dụng khi thực hiện Quyết định số 68 có thể xem như sự phối hợp đồng bộ giữa hai ngành Tài chính và Ngân hàng để những ràng buộc về lãi suất cho vay của NHNN được các tổ chức tín dụng thực hiện nghiêm túc. Theo dự thảo Thông tư mà Bộ Tài chính xây dựng thì NSNN chỉ cấp bù chênh lệch lãi suất trong trường hợp các ngân hàng cho vay với mức lãi suất cho vay thấp nhất áp dụng cho các khoản vay vốn phục vụ lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn cùng kỳ hạn và cùng thời kỳ. Mức lãi suất này sẽ là cơ sở để NSNN xem xét hỗ trợ và cấp bù chênh lệch.

Thực tế cho thấy, hiện nay, Agribank là ngân hàng tiên phong đã có văn bản cụ thể chỉ đạo các chi nhánh của mình thực hiện nghiêm túc các quy định của NHNN và Bộ Tài chính. Theo đó, ngân hàng này chỉ đồng ý hỗ trợ 100% lãi suất vốn vay trong hai năm đầu đối với các khoản vay để mua máy, thiết bị nhằm giảm tổn thất trong nông nghiệp nếu các chi nhánh cho vay với lãi suất thấp nhất trong cùng lĩnh vực. Agribank cũng chỉ hỗ trợ lãi suất và cấp bù chênh lệch đối với các khoản vay trả nợ đúng hạn. Những khoản vay bị chuyển sang nợ quá hạn thì từ thời điểm phát sinh nợ xấu sẽ không được hưởng hỗ trợ. Nội dung này hoàn toàn phù hợp với các quy định tại Thông tư số 13 của NHNN và dự thảo Thông tư hướng dẫn cấp bù lãi suất và chênh lệch mà Bộ Tài chính đang lấy ý kiến để ban hành.

Một số ngân hàng thương mại như VietinBank, LienVietPostBank,... thời gian qua mặc dù chưa có những cam kết cụ thể về lãi suất cho vay đối với các hợp đồng vay theo Quyết định số 68, tuy nhiên, các ngân

hàng này đã có những gói tín dụng hỗ trợ nông nghiệp với nhiều ưu đãi.

Chẳng hạn từ đầu năm 2014, VietinBank đã triển khai chương trình “Cho vay phát triển nông nghiệp, nông thôn” với hạn mức tín dụng tới 80% nhu cầu vốn, ngân hàng này cũng triển khai gói tín dụng 3.000 tỷ đồng cho khách hàng vay phục vụ trồng trọt, chăn

nuôi, thu mua, chế biến nông sản với lãi suất chỉ từ 7%/năm. Trong khi đó, LienVietPostBank cũng đang triển khai gói tín dụng nông nghiệp của mình với những hỗ trợ khá cụ thể như: cho vay tối đa đến 200 triệu đồng đối với các hộ sản xuất kinh doanh ngành nghề nông, lâm, ngư, diêm nghiệp và tối đa đến 500 triệu đồng đối với các hợp tác xã, chủ trang trại trồng trọt, chăn nuôi và chế biến.

Có thể thấy rằng, cùng với sự hoàn thiện về mặt văn bản pháp lý, tính đến thời điểm này, nhiều tổ chức tín dụng đã sẵn sàng giải ngân các gói vay lãi suất thấp cho nông dân. Tuy nhiên, việc triển khai trên thực tế tại các địa phương vẫn đang trông chờ vào nguồn cung cấp thiết bị phù hợp với khả năng sử dụng, cung ứng cũng như năng lực phát huy hiệu quả của người nông dân ■

Ngã theo phương Tây:... (Tiếp theo trang 30)

mai chặt chẽ hơn với 28 nước thành viên của khối này, Ukraine hy vọng sẽ được tiếp cận không hạn chế thị trường giàu có với 500 triệu người tiêu dùng của EU.

Các nhà xuất khẩu của Ukraine sẽ tiết kiệm được khoảng 500 triệu euro/năm bởi họ sẽ không phải trả thuế hải quan. Trong khi đó, kim ngạch xuất khẩu Ukraine sang EU dự kiến sẽ tăng khoảng 1 tỷ euro/năm nhờ việc gia tăng doanh số bán các mặt hàng dệt may, kim loại và thực phẩm.

Trong ngắn hạn, Ukraine phải chấp nhận thua thiệt, nhưng Kiev vẫn sẵn sàng đón nhận Hiệp ước Liên kết để tính kế lâu dài và hy vọng trong trung và dài hạn Ukraine sẽ là một quốc gia ổn định, thống nhất và đáp ứng được các tiêu chuẩn để trở thành thành viên chính thức của EU. Bằng việc đặt bút ký Hiệp ước Liên kết với EU, Tổng thống Ukraine Petro Poroshenko đã làm yên lòng phương Tây về đường lối, chính sách của Chính quyền Kiev trong thời gian tới.

Đây được cho là một “bước tiến” mới giúp Ukraine xích lại gần EU hơn, sản phẩm hàng hóa của Ukraine sẽ sớm được bán vào thị trường EU thay vì vào thị trường truyền thống là Nga như trước đây.

Bất chấp thực tế là khu vực miền Đông đang bạo loạn có kinh tế mạnh hơn hẳn những khu vực còn lại và sự phụ thuộc của Ukraine vào Nga đang gia tăng, nhưng Kiev vẫn đặt kỳ vọng về lâu dài trọng tâm kinh tế của Ukraine sẽ chuyển dịch về phía

Tây và thoát khỏi vòng ảnh hưởng của Nga.

Với EU, việc có thêm Ukraine, một thị trường rộng lớn đang khan hiếm sản phẩm, nhất là hàng hóa tiêu dùng, đây là cơ hội để hàng hóa giá rẻ từ EU xâm nhập vào Ukraine, chưa kể đến những nhu cầu chuyển giao công nghệ, liên doanh, liên kết... và Ukraine sẽ trở thành kho chứa và có nguy cơ trở thành “bãi rác công nghệ” của EU.

Trong khi nền kinh tế chưa vực dậy được, thì việc xuất hiện cuộc “xâm lăng” kinh tế từ hàng hóa EU chỉ làm các doanh nghiệp nội địa của Ukraine thêm khó khăn.

Mặt khác, Ukraine vẫn hy vọng Mỹ và EU sẽ mở hầu bao về “những khoản tiền mà họ đã hứa”, còn khi đốt tuy Ukraine tuyên bố đã dự trữ đủ đến tháng 3/2015, nhưng nguy cơ “mùa đông băng giá” đang cận kề, khiến Chính quyền Kiev khó bề xoay sở.

Tương lai bất định

Theo giới phân tích, EU cũng chưa hẳn là nơi Kiev có thể đặt chọn niềm tin. Bản thân nền kinh tế của EU cũng đang bị suy yếu do nợ công vẫn ngày càng chồng chất, thêm vào đó là tỷ lệ thất nghiệp vẫn ở mức cao, với Hy Lạp là 28%, Tây Ban Nha 26%, Bồ Đào Nha hơn 16%. Những dấu hiệu khởi sắc của kinh tế mới xuất hiện từ cuối năm 2013 đã bị mờ nhạt ngay sau khi sự kiện khủng hoảng ở Ukraine diễn ra, khiến các dự báo lạc quan trước đó đã buộc phải điều chỉnh giảm.

Về chính trị, EU có nguy cơ phân hóa do người dân châu Âu

đường như hoài nghi, thậm chí là thất vọng với những kế hoạch, chương trình hành động kém hiệu quả của chính thể EU nói chung và ngay cả chính phủ của nước họ. Giá cả leo thang, thuế cao, thất nghiệp ngày càng gia tăng, trong khi phúc lợi xã hội lại giảm sút do hệ lụy của chính sách “thắt lưng buộc bụng”.

Mấy năm qua, nhiều nền kinh tế trong EU lún sâu vào cuộc khủng hoảng nợ công. Các chính phủ phải thực hiện chính sách “thắt lưng buộc bụng” - điều kiện bắt buộc để được giải ngân số tiền mà bộ ba chủ nợ (IMF, ECB và EC) đưa ra. Một bộ phận không nhỏ người dân bất mãn với chính phủ và “đổ lỗi” cho giới lãnh đạo EU và đồng euro là “thủ phạm” chính gây nên khủng hoảng. Vì thế, họ đã ngã theo xu hướng chống EU và nhất là chống Eurozone.

Nước Đức giàu có, nhưng lại phụ thuộc Nga tới hơn 30% về nguồn cung năng lượng khí đốt; nước Pháp chưa bày tỏ chính kiến rõ ràng và có xu hướng phụ thuộc vào Mỹ; nước Anh cũng đang ở thế “chân trong, chân ngoài”; còn Mỹ mới chỉ hỗ trợ 1 tỷ USD mặc dù khủng hoảng ở Ukraine vẫn ngày càng leo thang.

Như vậy, với một Hiệp ước Liên kết, trong bối cảnh Ukraine đang bộn bề công việc và chồng chất khó khăn như hiện nay, khiến sự “xen kẹt” giữa hai chiến lược “Đồng tiến” và “chim ưng hai đầu” của Ukraine càng trở nên trầm trọng hơn. Vì thế, giới phân tích dự báo, ngã theo phương Tây, tương lai của Ukraine vẫn khó bề đoán định, xét riêng ở góc độ kinh tế, Ukraine rất có thể “mất nhiều hơn được” ■